

EUSKARA. 2002ko sei hilabeteotan 523 kasu helarazi dizkiote Behatokiari, Euskararen Telefonoaren bidez

IMANOL OTEGI / ARGAZKI PRESS

Felix Marti, Paula Kasares eta Xabier Mendiguren, mahaian, atzeko aldean euskalgintzako hainbat erakundetako ordezkariak dituztela.

Urteko balantze «gazi-goza» egin du Hizkuntz Eskubideen Behatokiak

Nafarroako Gobernuak herritarren eskaerei «entzungor eta muzin» egiten diela salatu dute

Iñaki Gurrutxaga | DONOSTIA

Aurtengo sei hilabeteotan 523 kasu ailegatu dira Behatokiara, Euskararen Telefonoaren bidez. Gehienak kexak dira, bakan batzuk aipamen positiboak eta beste zenbait argibide eskaerak. Horrez gain, Behatokiak 66 helegite aurkeztu ditu urtarilaz geroztik. Datu «baikor» hauek atzo eskaini zituen Paula Kasares Hizkuntz Eskubideen Behatokiako zuzendariak, baina hala ere, herritarren eskaerei «entzungor eta muzin» egiten dioten erakundeak ere badirela aipatu zuen.

Euskal Autonomia Erkidego-ko Estatuko Ordezkaritza edo Nafarroako Gobernuak dira, Kasaresen arabera, jarrera hau mantentzen duten erakundeak. «Nafarroako Gobernuak berak ez du bere jarrera murrizgarria aldatu herritar anitzen kexak agertuta ere. Areago, hizkuntza eskubideen errespetuaren eskaera, guztiz bidezkoa dena, bazterreko eskaera, gatazkatsua eta oinarririk gabea bailitzan

agertzen saiatu da», adierazi zuen Behatokiako Zuzendariak.

Urtebetean egindako lanagatik erantzun onak jaso dituzte

Iazko ekainean sortu zen Iruñean Hizkuntz Eskubideen Be-

ditzeko erreakzioak: «Horrek erakusten du bideratu ditugun kexak eta horiek gainditzeko eskaerak eraginkorrak izan direla».

Kasaresekin batera, Xabier Mendiguren Kontseiluko idaz-

EUSKARAREN TELEFONOA

Kexa ugari

Urtarrilaz geroztik, 523 kasu helarazi dizkiote herritarrek Behatokiari, Euskararen Telefonoa erabiliz. Gehienak (484) kexak izan dira, bakan batzuk aipamen positiboak (13) eta beste zenbait argibide eskaerak (26). Horrez gain, igorritako kexei erreparatu, 66 helegite administratibo sartu ditu Behatokiak.

hatokia, eta handik hona, hizkuntza eskubideen egoera modu objektibo batez hartzen, kasu zehatzak biltzen eta kasu horiek konponbidean jartzen saiatu dela aitortu zuen Behatokiako zuzendariak. Haren esanetan, Behatokiak erantzun onak jaso ditu kexa horien ardura duten erakunde publiko eta pribatu-aldetik, eta askotan berehalakoak izan dira kexak gain-

kari nagusia, eta Felix Marti Kataluniako Unesco Etxearen eta Linguapax Institutuaren zuzendaria agertu ziren prentsaurrekoan, Behatokiaren lehen urteko balantzea egin eta hizkuntz eskubideen defentsaz mintzatzeko. Agerraldian izan ziren, halaber, euskalgintzako hainbat erakunde, Euskal Konfederazioa, AEK, IKA eta EHE, besteak beste.

Kontseiluko idazkari nagusi Xabier Mendigurenek azaldu zuenez, «euskaldunon hizkuntza eskubideak bermatzen ez zirelako jaio zen Behatokia, eta zoritxarrez, urtebete pasa eta gero, eskubide horiek bete gabe jarraitzen dute». Euskal Herri mailan eta Nazioarteko foroetan Behatokiak «lan bikaina» egin duela nabarmendu zuen Mendigurenek, eta euskararen hizkuntz eskubideak bermatzeko «neurri zehatzak eta eraginkorrak» hartu behar direla gaineratu. «Herri honek beste edozeinek bezala bere hizkuntza erabiltzeko eta bere hizkuntzan eguneroko bizitza egiteko eskubidea du», zehaztu zuen.

Euskaldunak bost erregimen juridikoren pean

Ildo horretatik, hizkuntza eskubideen bermean Behatokiak «atzerapausorik ez» duela onartuko azaldu zuen Behatokiako zuzendariak, «ez baitugu nahi Euskal Herrian euskaldun jendea bigarren mailako herritar izatea». Herritarren kexak

ESANAK

XABIER MENDIGUREN
(Kontseiluko idazkari nagusia)

«Herri honek bere hizkuntzan eguneroko bizitza egiteko eskubidea osoa du»

PAULA KASARES
(Behatokiako zuzendaria)

«Behatokiak bideratu dituen kexak eta horiek gainditzeko eskaerak eraginkorrak izan dira»

FELIX MARTI
(Kataluniako Unesco Zentroko zuzendaria)

«Elebakartasunaren kartzelatik libratu beharra dago jendea»

bideratzeaz gain, Behatokiak nazioarteko foro ugarian parte hartu du azken urtean. Kasaresek nabarmendu zuenez, atzerrian harridura handia sortzen du euskaldun jendea bost erregimen juridikoren pean dagoela jakiteak: «Europako Batasunak gurea bezalako egoera guztiei erantzun egokia eman beharko die, herritarren arteko berdintasunean oinarritu eta europar denok hartuko gaituen proiektua aitzina eraman nahi badu».

Eleaniztasunaren aberastasuna

Felix Marti Kataluniako Unesco Etxeko Zuzendaria, berriz, eleantiztasunak dakarren aberastasunaz eta hizkuntza guztiak, bereziki galtzeko zorian dauden hizkuntzak, babesteko premiaz mintzatu zen. AEBko Worldwatch Institutek argitara eman dako liburu bat izan zuen ahotan Martik. Txosten horren arabera, egun munduan hitz egiten diren 6.800 hizkuntzetatik, hasiberria den gizaldi honen amaieran erdiek besterik ez dute bizi-rik iraungo. Martik, ordea, buelta ematen dio baieztapen horri: «Adituek iragan hamar urteetan hizkuntza ertain eta txiki asko desagertu behar zirela esaten zuten, baina Unescoren datuek diotenez, hauek ez dute erretiroan pentsatu ere egin nahi».

Unescoren Hizkuntz Behatokiak egindako azken azterketak izan zituen hizpide Martik, eta jendea elebakartasunaren «kartzelatik» libratzea ezinbestekoa dela esan zuen, «elebakarrak ez baitu hizkuntza askatasunik». Era berean, Unescok hezkuntza eleantizta gomendatzen duela gogorarazi zuen.